

Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında Kültürel Münasebetlere mütaallik Anlaşmanın onanmasına dair kanun tasarısı ve Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/245)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71-2096, 6/2599

4 . VIII . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

«Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında Kültürel Münasebetlere mütaallik Anlaşma»nın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 26.VII. 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygularıyla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Gerek Devletimiz, gerek Hindistan Devleti, Birleşmiş Milletlerde ve Birleşmiş Milletler Eğitim, İlim, ve Kültür Teşkilâtında (Unesco) âza oldukları cihetle, bu iki teşekkülün anayasaları mucibince aralarındaki kültür münasebetlerini mümkün merteye geliştirmeye çalışmak hususunu taahhüt eylemiş bulunmaktadırlar.

Diğer cihetten, muhtelif bakımlardan ehemmiyeti derkâr bulunan Hindistan'la aramızda esasen mevcut dostluk bağlarının takviyesine, bilhassa kültür sahasında teessüs edecek sıkı iş birliğinin çok hayırlı yardımı olacaktır.

Bu sebeplere mebni, Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında kültürel münasebetlere mütaallik olarak 29 Haziran 1951 günü Ankara'da Kültürel Münasebetlere mütaallik bir Anlaşma imzalanmış bulunmaktadır.

Anlaşma mahiyeti itibariyle, bugüne kadar başka devletlerle akdeylemiş bulunduğumuz Kültür anlaşmalarına müşabihtir.

Anlaşma, Üniversite ve yüksek mektepler tedris heyetleri mensubininin mübadelesini, bir memleket talebelerine diğer memlekette ilmi, teknik ve diğer sahalarda tahsillerine devam etmelerini teminen burslar tahsisini, iki Hükümet memurlarının yekdiğerinin müesseselerinde staj yapmalarına imkân verilmesini, Akıd Tarafların yekdiğerinin ülkesinde eğitim merkezleri, kitaplıklar, terbiyevî mahiyette ilmi müesseseler ve sanatın ilerlemesini gaye edinmiş müesseseler açabilmesini derpiş etmekte ve iki memleket arasındaki kültür münasebetlerinin inkişaf ettirilmesi için konser, konferans, sergi, talebe ziyaretleri, ilmi, bedii ve edebi cemiyetler arasında iş birliğine; üniversite ve yüksek tahsil müesseselerinde iki tarafı ilgilendiren mevzuların tedrisi için kürsüler ihdası, muhtelif şekilde yayımlar, filim gösterileri, arkeolojik nünuneler ve sanat eserleri mübadelesine mütaallik maddeler ihtiva etmektedir.

Anlaşmada, iki taraf vatandaşları arasında spor müsabakaları ve izci teşekkülleri arasında iş birliği yapılması da derpiş edilmiştir.

Taraflardan birinin, kendi mekteplerinde okutulması kabul edilmiş olan mektep kitaplarında, diğ-

rinin millet ve memleketi hakkında yanlış malûmat bulunmamasına, salâhiyeti dâhilinde olduğu nispette, gayret sarfetmesi de, anlaşmada taahhüt olunmuştur.

Bundan başka, tarafların ülkesine mer'î olan diploma ve dereceler arasında muadeletin teessüsü meselesi tetkik mevzuu yapılacaktır.

Anlaşmanın tatbikına nezaret etmek, mübadele edilecek personeli seçmek, teferruata mütaallik diğer hususlar hakkında ve umumiyetle, anlaşmanın tatbikatının ıslahı zmnında tavsiyeler yapmakla görevli olmak üzere taraflardan her birinin ülkesinde bir muhtelit komisyonun teşkili, ihtiyari şekilde, derpiş olunmuştur.

Anlaşmada, tesbit olunan prensiplerin tatbikatının malî imkânlarla göre ayarlanmasını temin maksadiyle, kesin taahhütler yüklenilmesinden tevakki olunmuştur. Diğer taraftan, anlaşmanın, tecrübelerle daima tekâmül ettirilebilmesi imkânları sağlanmıştır. Filhakika, yukarda sözü geçen komisyonların salâhiyetleri arasında bu hususu sağlayacak tavsiyelerde bulunulması ciheti mevcut olduğu gibi, iki hükümetin üç senede bir defadan daha az olmamak üzere her iki memlekette anlaşmanın tatbikını ayarlamak için istişarede bulunmaları derpiş olunmuştur.

Anlaşmanın tatbikatında her iki tarafın da dahilî mevzuatının ve siyasetinin icabatının göz önünde bulundurulması temin edilmiştir.

Anlaşma, on sene için yapılmışsa da, şartları bu baptaki maddesinde tasrih olduğu şekilde zımmi teedit yoluyla ilânihaye yürürlükte kalabilecektir.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/245

Karar No. 11

26 . II . 1953

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile Hindistan arasında 29 Haziran 1951 tarihinde Ankara'da imzalanan Kültürel Münasebetlere mütaallik Anlaşmanın onanması hakkındaki kanun tasarısı, komisyonumuzda, Dışişleri ve Millî Eğitim bakanlıkları temsilcilerinin huzuru ile müzakere edildi.

Yapılan görüşmelerde, işbu Anlaşmanın, Birleşmiş Milletlerde ve Birleşmiş Milletler Eğitim, ve Kültür Teşkilâtında (Unesco) üye olan iki Devletin, bu teşekküllerin Anayasaları mucibince üzerlerine almış oldukları kültür münasebetlerini geliştirmeye çalışmak taahhüdünü yerine getirmek ve iki memleket arasında esasen mevcut dostluk bağlarını kuvvetlendirmek maksadiyle imzalanmış bulunduğu anlaşılmıştır.

Dostane bir iş birliğinin gelişmesine ve kökleşmesine yarıyacak olan işbu anlaşma hükümlerinin memleketimiz menfaatlerine uygun olduğu görülerek komisyonumuzca Anlaşmanın onanması uygun görülmüş ve maddeler aynen kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Millî Eğitim Komisyonuna gönderilmek üzere tasarı ve ilişkileri Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Komisyonu Başkanı

Samsun

F. Kesim

Sözcü

Niğde

N. Bilge

Kâtip

Denizli

A. Çobanoğlu

Ankara

S. M. Arsal

İmzada bulunamadı

Bolu

F. Belen

Erzurum

B. Dülger

İzmir

C. Baban

İzmir

C. Tunca

Kütahya

Orgl. A. Gündüz

Muğla

N. Nadi

Erzurum

R. S. Burçak

İzmir

O. Kapani

Kayseri

S. H. Ürgüblü

Mardin

K. Türkoğlu

Muğla

H. Saka

Hatay

A. Melek

İzmir

V. Mentek

Konya

Z. Ebüzziya

Muğla

Z. Mandalinci

Trabzon

H. Saka

Millî Eğitim Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. 1/245

Karar No. 10

Ankara : 16 . IV . 1952

Yüksek Başkanlığa

Türkiye ile Hindistan arasında 29 Haziran 1951 tarihinde Ankara'da imzalanan kültürel münasebetlere mütaallik anlaşmanın onanması hakkındaki kanun tasarısı Komisyonumuzca 7 . IV . 1952 tarihli oturumda incelenmiş ve gerekçesiyle Dışişleri Komisyonu raporunda da belirtildiği ve hile iki memleket arasında kültür münasebetlerini geliştirmek yolu ile dostluğu takviye eder mahiyette görülerek ittifakla kabul edilmiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Millî Eğitim Komisyonu

Başkanı

İzmir

A. Başman

Sözcü

Rize

A. Morgül

Kâtip

Seyhan

A. N. Asya

Bolu

Z. Danışman

İmzada bulunamadı

Bursa

A. C. Yöntem

İstanbul

F. N. Çamlıbel

İmzada bulunamadı

Sinob

N. Sertoğlu

Afyon K.

K. Özçoban

Burdur

M. Özbay

Edirne

C. Köprülü

Kastamonu

Z. Terman

Trabzon

M. R. Tarakçıoğlu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

«Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında Kültürel Münasebetlere mütaallik Anlaşma»nın onanmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti arasında 29 Haziran 1951 günü Ankara'da imzalanan Kültürel Münasebetlere mütaallik Anlaşma onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

A. Menderes

Devlet Bakanı

F. L. Karaosmanoğlu

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

S. Ağaoğlu

Adalet Bakanı

R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı

Dışişleri Bakanı

F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

İsko. ve Ticaret Bakanı

Muhlis Ete

G. ve Tekel Bakanı

R. S. Burçak

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

İşletmeler Bakanı

Hakkı Gedik

İçişleri Bakanı

H. Özyörük

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoğlu

Sa. ve Sos. Y. Bakanı

Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Çalışma Bakanı

N. Özsan

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE HİNDİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA KÜLTÜREL MÜ-
NASEBETLERE MÜTAALLİK ANLAŞMA

Türkiye Cumhurbaşkanı

ve

Hindistan Cumhurbaşkanı

Türkiye ile Hindistan arasındaki birçok asırlık kültür münasebetlerini müdrik ve, İstikbalde, Birleşmiş Milletler Eğitim, İlim ve Kültür Teşkilâtının ruhuna uygun şekilde daha sıkı kültür münasebetleri tesis ve bunları inkişaf ettirmek hususunda müşterek bir arzudan mülhem olarak,

Bu münasebetleri ve iki memleket arasındaki anlayışı, bilhassa ilim ve eğitim sahasında, mümkün olan her şekilde ve sağlam temellere müsteniden ilerletmek ve inkişaf ettirmek isteğiyle, Bir Kültür Anlaşması akdini kararlaştırmışlar ve bu maksatla murahhasları olarak:

Türkiye Cumhurbaşkanı:

İstanbul Milletvekili, Dışişleri Bakanı

Ekselâns Prof. Dr. Fuad Köprülü'yü

Hindistan Cumhurbaşkanı:

Eğitim Bakanı

Sayın Maulana Abulkalam Azad'ı

Tâyin eylemişler ve müşarünileyhim yekdiğerinin salâhiyetnamelerini tetkik ile usulüne uygun ve muteber bularak aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde — 1.

Her iki Hükümet, üniversite muallimleri ve ilmî ve kültürel müesseseler âzası mübadelesi hususundaki arzu ve rızalarını beyan ederler.

Madde — 2.

Talebelerinin, yekdiğerinin ülkesi üzerindeki müesseselerde tahsillerine devam etmelerini teminen burslar tesis eylemek, her iki Hükümetin arzusudur. Behis mevzuu tahsiller, ilmî, teknik ve diğer sahalarda her hangi bir mevzuda yapılabilecektir.

Madde — 3.

Her iki Hükümet, kendi imkân ve şartlarının müsaadesi nispetinde, yekdiğerinin memurlarını veya tâyin edeceği diğer kimseleri, ilmî teknik ve snai müesseselerinde staj yapmak üzere kabul edeceklerdir.

Madde — 4.

Her iki Hükümet, yekdiğerinin ülkesinde kültürel müesseseler tesisine, bu kabıl müesseselerin kendi ülkesinde tesisine mütaallik olan kanuni mevzuatın ve umumi siyasetinin müsaadesi nispetinde, hüsnü kabul gösterecektir. «Kültürel müessese» tâbiri ile, eğitim merkezleri, kitaplıklar, terbiyevi mahiyette ilmî müesseseler ve sanat galerileri, sanat merkezleri ve cemiyetleri, film kütüphaneleri gibi sanatın ilerlomesini gaye edinmiş teşekküller kastedilmektedir.

Madde — 5.

Her iki Hükümet, konser, konferans, ilim ve sanat gösterileri, talebe ziyaretleri tertip etmek; ilmî, bedii ve edebi cemiyetler ve ilmin ilerlemesi ile uğraşan diğer cemiyetler arasındaki iş birliğini teş-

vik etmek; yekdiğerinin memleketini ilgilendiren hususların tedrisi için üniversite ve diğer yüksek tahsil müesseselerinde kürsüler ihdas etmek; kitap risaleler yaymak; arkeolojik nümuneler ve sanat eserleri mubayaa etmek ve radyo yayınları yapmak suretiyle memleketleri arasındaki kültürel ve fikri mübadeleleri ilerletmeye gayret edeceklerdir.

Madde — 6.

Her iki Hükümet, yekdiğerinin vatandaşları arasında spor müsabakaları yapılmasını ve izci teşekkülleri arasındaki teşriki mesaiyi imkân nispetinde teşvik edeceklerdir.

Madde — 7.

Her iki Hükümet, kendi eğitim müesseselerinde okutulması kabul edilen ders kitaplarında, diğerinin memleketine dair hata veya yanlış tasvirler bulunmamasını, salâhiyetleri dâhilinde olduğu nispette sağlayacaklardır.

Madde — 8.

Diploma ve derecelerin muadeleti meselesi, iki Hükümet arasında zaman zaman esaslı surette tetkik mevzuu yapılacaktır.

Madde — 9

Her iki Hükümet, işbu Anlaşmanın hükümlerini mevkiî fiile koymak zımında gerekli her tedbiri almayı ve mümkün her kolaylığı temin etmeyi taahhüt ederler.

Madde — 10

İşbu Anlaşmanın hükümlerinin yürütülmesi gayesiyle, aşağıdaki hususlarla vazifeli olmak üzere, ve lüzum hâsıl olduğu takdirde, iki Hükümetten her biri, Türkiye'ye, Dışişleri Bakanı ile Hindistan Diplomatik Misyonu Şefinden ve, Hindistan'da, Eğitim Bakanı ile Türkiye Diplomatik Misyonu Şefinden müteşekkil olup, âzasının her biri tarafından tâyin edilebilecek müşavirlerin de katılacağı bir komisyon teşkil edebilecektir:

- a) İlgili memlekette işbu Anlaşmanın işlemesine nazaret etmek;
- b) İlgili Hükümetlere, işbu Anlaşmanın tatbikına mütaallik teferruata dair tavsiyelerde bulunmak;
- c) Profesör, talebe mübadelesi gibi hususlar için personel seçilmesine mütaallik olarak tavsiyeler yapmak; ve
- d) İşbu Anlaşmanın işlemesinin ne şekilde ıslah edilebileceğine dair ilgili Hükümetlere umumî surette tavsiyeler yapmak.

Her iki Hükümet, üç senede bir defadan az olmamak üzere, her iki memlekette Anlaşmanın işlemesini ayarlamak için istişarelerde bulunacaklar ve iş birliği yapan teşekkülleri, işbu Anlaşmanın daha müessir bir tarzda tetbiki için lüzumlu görülebilecek tedbirlerin alınması zımında telkin ve tavsiyelerde bulunmaya davet edeceklerdir.

Madde — 11.

İşbu Anlaşma, mümkün olan süratle tasdik olunacaktır.

İşbu Anlaşma, tasdiknamelerin Yeni-Delhi'de teatisinden itibaren on beş gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 12.

İşbu Anlaşma, on sene müddetle yürürlükte kalacaktır. Âkıdlardan biri, bu müddetin hitamından asgari altı ay evvel ihbarda bulunmak suretiyle Anlaşmayı feshedebilecektir. Aksi takdirde, Anlaşma, müddetinin hitamından sonra Âkıdlardan biri tarafından altı ay evvelden ihbarda bulunmak suretiyle feshedilmedikçe yürürlükte kalacaktır.

Keyfiyeti tasdik sadedinde, yukarda adı geçen salâhiyetli murahhaslar, işbu Anlaşmayı İngilizce olarak imzalamışlardır.

Bin dokuz yüz elli bir yılı Haziran ayının yirmi dokuzuncu günü Ankara'da iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhurbaşkanı
adına
İstanbul Milletvekili
Dışişleri Bakanı
İmza
Fuad Köprülü

Hindistan Cumhurbaşkanı
adına
Eğitim Bakanı
İmza
Maulana Abulkalam Azad

